

ԱՌԵՏԱԲԵՐ

«Ա.Ն.Ս. ՍՍ ԶԵՁԻ ՄԵՏ ՈՒՐԱՆՈՒԹԵԱՆ ԱՌԵՏԻՍ ԿՈՒՏԱՄ» : ՂՈՒԿ. Բ. 10

ՀԱՏՈՐ 25

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ. ՅՈՒՆԻԱՐ 17, 1872.

ԹԻԻ 3

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ինքզինից զգուշացիր : — Ընտանիք, առ ծնողս : — Հաւին թխած հաւկիթներուն մէջ պատահած փոփոխութիւնները : — Ռոտոսոգոյի Աւետարանականաց դպրոցներուն քննութիւնը : — Տիգրանակերտի Աւետարանականաց նորաշէն եկեղեցոյն նաւակատեաց հանդէսը : — Ծանուցում. Ատանայի Բողոքական ժողովուրդին մէջ հաշտութիւն : — Քաղաքական լուրեր : — Շուկայի զիններ : —

ԻՆՔԶԻՆԻԻ ԶԳՈՒՇԱՅԻՐ

(Պատ. Թիւնիքի երեւոյթները Կաթողիկոսի Երանանքի շարունակութիւնը : Տես Աւետ. Թիւ 2.)

14. Յիշէ որ հոգիները Գրիստոսի վաստակելու իմաստութիւնը ստանալ կը պարտաւորուին : « Հոգիներ վաստակողը իմաստուն է » (Առակ. ԺԱ. 30) և, « Թէ որ ձեզմէ մէկը իմաստութեանէ պակասած ըլլայ, թող խնդրէ Աստուծամէ » որ ամենուն առատապէս կու տայ՝ ու չնախատեր, և անոր պիտի տրուի. միայն թէ հաւատքով թող խնդրէ՝ ու չերկմարի » (Յակ. Ա. 5, 6) :

15. Աղօթքիդ մէջ Աստուծամէ այս գործին կոչուած ըլլալդ յիշելով՝ խնդրէ անկէ այն բաներ որոնց կը կարօտիս այն գործին կատարմանը համար :

16. Փութալան և աշխատասէր եղիր « ատենին և ատենէ դուրս » :

17. Ունկնդիրներէդ ամէն տատիւնի և վիճակի մարդոց հետ սաեպ խօսէ անոնց փրկութեանը վրայով, որ պէս զի կարող ըլլաս գիտնալ անոնց կարծիքները, սխալմունքները և կարօտութիւնները : Քաջ հասու եղիր անոնց նախապաշարութեանը, տգիտութեանը, խառնուածքին, ունակութիւններուն, և որեւիցէ բանի զորոնք գիտնալ պարտիս՝ քու հրահանգներդ անոնց պիտոյիցը համեմատ ընելու համար :

18. Նայէ որ քու ունակութիւններդ ալ ամէն կերպով անստուգանելի ըլլան : Ձանա նաև որ ամէն բանի մէջ ժուժկալ ըլլաս : Ծխախոտի, օղիի հո-

տէն կամ նշաններէն աղատ ըլլաս, վերջապէս այնպիսի բան մը չըլլայ քու վրադ որ քեզի ամբնալու և կամ ուրիշներուն խրաչելու պատճառ ըլլայ :

19. Թեթեամիտ մ'ըլլար, այլ « ամէն ստան Տէրը քու առջիդ դիր » (Սաղմ. ԺԶ. 8) :

20. Լեզուդ սանձէ, և ունայն ու անօգուտ խօսակցութիւններէ զգուշացիր :

21. Թող քու ժողովուրդդ տեսնէ որ դուն միշտ ծանրութեամբ կը վարուիս ամէնուն հետ ոչ միայն բեմէն, այլ և դուրսը. և նայէ որ քու հասարակ կենակցութիւնդ Կիրակնօրեայ լուրջ խօսակցութիւններուդ ազդեցութիւնը չեղձանէ :

22. Միտքդ դիր « ուրիշ բան մը չգիտնալ բայց միայն Յիսուս Գրիստոսը, և ան՝ խաչը ելած », և ջանա որ ժողովուրդդ գիտնայ թէ դուն, իբրև Գրիստոսի դեսպանը, ուրիշ գործ չունիս անոնց մէջ՝ բայց միայն անոնց հոգիներուն փրկութեանը համար աշխատիլ :

23. Ձանա որ անոնց ոչ միայն խօսքով այլ և օրինակովդ վարդապետես : Քարոզածդ դուն ալ գործքով կատարէ :

24. Զգոյշ եղիր մանաւանդ որ կանանց հետ խօսելու ատեն անոնց բնաւ տեղի չտաս քու վրադ անհամեստութեան ամենափոքր նշանն անգամ տեսնելու կամ կասկածելու :

25. Քու տկարութիւններէդ զգուշացիր : Եթէ ի բնէ զուարճութեան և կատակի հակամէտ ես, այս մասին թերութեան մէջ գտնուելու առիթներէ փախիր :

26. Եթէ բնականաբար տխուր ես և միայնութիւնը կը սիրես, զգուշացիր որ դաժան և անընդել չըլլաս :

27. Բան մը մի ըներ որ կեղծ և շինծու է. իրօք այնպէս եղիր, ինչպէս կ'ուզես որ ուրիշներն զքեզ համարին. այնպէս որ ինքզինքդ կեղծելու պէտք չունենաս :

28. Թող պարզութիւն, անկեղծութիւն և քրիստոնէական յատկութիւններ քու վարույդ մէջ փայլին :

29. Ամէն օր, գիշեր և ցորեկ, բաւական ժամանակ տուր աղօթքի և Աստուծոյ հետ մտերիմ հաղորդակցութեան : Ասիկա քեզ հոգւոյ փրկութեան գործին կարող պիտի ընէ : Որեւիցէ հմուտութիւն կամ ուսում, որչափ կատարեալ ըլլայ, չի կրնար այս սուրբ հաղորդակցութեան պակասութիւնը լեցունել : Եթէ Աստուծոյ հետ հաղորդակցութիւնը կտրես, « կը տկարանաս, և ուրիշ մարդոց մէկուն պէս կ'ըլլաս » :

ԸՆՏԱՆԻՔ

Առ ծնողս.

Կիրակին տղոց օգտակար և հաճելի ընելու համար՝ անոնց Սուրբ Գիրքէն պատմութիւններ ընելէն զատ ուրիշ միջոցներ կան :

Գիտենք որ տղաք կը ձանձրանան, երբ անոնց զբաղումը միօրինակ է. ուստի թէ և պատմութիւններն ամենէն աղէկ կերպով ըլլան, եթէ զանոնք երկայն ընես պիտի յոգնեցնես տղոց միտքը : Ուստի զանազանութիւն պէտք է : Երբ կը տեսնես որ տղաք ամենաթեթեւ ձանձրութիւն կը դգան, խնայէ այն կերպը փոխելով ուրիշ բան մը ըրէ : Բայց, պիտի ըսես, ուրիշ ի՞նչ բան կայ : Օգտակար շատ բաներ կան, որոնց մէկն է երգելը : Գիտենք թէ ամէն ծնող երգելու կամ երգել սորվեցնելու տաղանդը չունի. բայց ընդհանրապէս հայրը կամ մայրը գոնէ քիչ մը ունի այս տաղանդը, այսինքն :

գէթ իր տղոցը քանի մը երգ սորվեցնելու կարող է . և այսչափն ալ կըրնայ մեծ միջոց մը ըլլալ Կիրակին օգտակար և հաճելի ընելու : Ես աղէկ կը յիշեմ քանի մը երգեր զորոնք մայրս կ'երգէր իմ օրորոցիս վրայ , և անոնք մինչև հիմա ազդեցութիւն ունին իմ վրաս , թէպէտ մայրս այս մասին չատ քիչ տաղանդ ունէր : Եթէ դուք ամենեւին կարող չէք երգել կամ երգել սորվեցնել ձեր տղայոց , թերևս անոնցմէ մէկն ունի այն տաղանդը . կամ Կիրակնօրեայ դպրոցին մէջ սորված ըլլայ այս բանը : Եթէ այսպէս է , թող անկա իր եղբայրներուն և քոյրերուն առաջնորդէ և սորվեցնէ անոնց երգել : Ապաքէն շատ կարևոր բան մըն է զԱստուած երգով փառաբանել : Այս կերպով հոգևոր զգացումներ յայտնել սովորութիւն եղած էր ամէն դարու մէջ . երկնից մէջ ալ շատ հաճելի զբաղում է ասիկա , ուստի և աղէկ չէ այս գեղեցիկ սովորութիւնը զանց ընել :

Հիմա ուրիշ կէտի մը գանք : Կիրակի օրերն ալ ուրիշ օրերու պէս տղոց մարմնավարժութիւն պէտք է , Բայց այս բանիս մէջ դժուարութիւն մը կայ , այն է՝ թէ տղաք ինչպէս կրնան մարմնավարժութիւն ընել առանց վաղելու , խաղալու և ուրիշ ասոնց նման զբօսանաց , ինչպէս որ ուրիշ օրեր կ'ընեն :

Արդարև տղաք իրենց մանկութեան ժամանակը սուրբ օրուան և ուրիշ օրերու զբաղմանց մէջ տեղ եղած տարբերութիւնը զգալու են . եթէ այն ժամանակ չզգան , հաւանական է թէ ետքը բնաւ պիտի չզգան : Բայց և այնպէս եթէ բաց օգ չծծեն , եթէ իրենց մկանունքը չգործածեն , հարկաւ անհանգիստ պիտի ըլլան , և սուրբ օրը բնաւ մը պիտի ըլլայ անոնց , այնպէս որ Աստուածաշունչին պատմութիւններէն կամ երգելէ և ուրիշ այսպիսի բաներէ շատ քիչ օգուտ պիտի քաղեն :

Ինծի կ'երևի թէ հնարք մը կայ ասոր , և կը յուսամ թէ այս նկատմամբ հետեւեալ թերագրութիւնները պարապ պիտի չըլլան :

Նախ տղաք շաբթուն վեց օրուանը

մէջ թող բաւական մարմնաւոր զբաղում ունենան թէ խաղաղով և թէ գործելով , այնպէս որ երբ Կիրակին կու գայ , քիչ մը յոգնած դառնան :

Երկրորդ՝ ամէն խաղալիկ թող չաբաթ իրիկու ընէ մէկդի դուռի . լաւագոյն է այսպիսի բաներ փականքի տակ դնել , այնպէս որ տղաք սուրճիւ դիտնան առաջուց թէ հետեւեալ օրը , այն է սուրբ օրուան մէջ , ամենեւին արտօնութիւն չունին այն բաներով խաղալու : Այս կերպով անոնցմէ զրկուելու կը սովորին , և ասիկա շատ ազդու միջոց մը պիտի ըլլայ սուրբ օրուան ուրիշ օրերէ տարբերութիւնն անոնց հասկցնելու :

Երրորդ՝ թող ազատաբար չըջին տունը , բակին և պարտեզին մէջ , շարժում ընելու և մաքուր օդ առնելու համար , միայն թէ ուրիշ օրերու պէս չխաղան պոռալով կանչելով : Եթէ ժողովարանը տունէն քիչ մը հեռու է , ևս աւելի աղէկ , քանզի հոն երթալու և անկէ ատուն գալու ատեն եղած շարժումը զանոնք բաւական գոհ կրնայ ընել : Թող այսչափ մարմնավարժութիւն վայելեն , որպէս զի անոնց միտքն աղէկ վիճակի մէջ ըլլայ , այնպէս որ անոնք կարող ըլլան ուշագիւր ըլլալ այլևայլ օգտակար դասերու : Եթէ բանտարկելոյ պէս երկար ժամանակ փակուած մնան և լռիկ նստին անձուկ սենեկի մը մէջ ուր օդն ապականուած է , անոնց վայելած դասերուն օգուտը պիտի խափանուի , և սուրբ օրուան կարգադրութիւնը զրուելի և տաքի պիտի ըլլայ անոնց մանաւանդ քան հաճելի և սիրելի :

ԽՐԱՏՏՈՒ ՄԸ

ՀԱՆԻՑ ԹԻՍԱՅ ՀԱՆԻՑԵՐՈՒՆ ՄԷՋ ՊԱՏԱՀԱՅ ՓՈՓՈՒՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Ամերիկացի գիտուն անձ մը , հաւի մը թխաման միջոցին հաւկիթներուն մէջ եղած փոփոխութիւնները խոշորացուցով քննած ըլլալով , իր գիտողութիւններուն արդիւնքը կը պատմէ հետեւեալ կերպով :

Եթէ հաւկիթ մը , հաւն անոր վրայ 12 ժամ նստած ըլլալէն ետքը , կտրուելով բացուի և մէջը խոշորացուցով գիտուի , արդէն գլխոյ և մարմնոյ

մը սկզբնաւորութիւնը կամ ասորիւքը կը նշմարուին : Եթէ երկու օր ետքը բացուի հաւկիթը , սրտին զոգմը արեան երկու անօթներ և զարկ երակի պիտի տեսնուին , թխուելու սկսելէն երեք օր ետքը թեւերը կրնան տեսնուիլ , ինչպէս նաև օդով լեցուն 2 բշտիկ գլխուն կողմը : Հինգերորդ օրը թոքերն ու ստամոքսը տեսանելի կ'ըլլան : Ութերորդ օրը բերանը կը բացուի , և կտրծքին առիւտակը մսով պատած կերևայ , և անկէ քանի մը ժամ ետքը կողին սկզբները կը սկսին կռնակէն դէպ յառաջ երկննալ : Տասներորդ օրը փետուրները մորթէն դուրս ցըցուելու կը սկսին , և կը թուի թէ վառեակը կարող պիտի ըլլայ ինքնիշէն շարժելու , եթէ հաւկիթէն դուրս հանուի : Մեծագոյններու օրը աչուին կը տեսնուին , 15 երրորդ օրն ալ կենդանին կտուցը ստէպ կը բանայ և կը դոյց , վերջապէս 18 երրորդ օրը ձայն հանելու կարող ըլլալով , քիչ մը ետքը կարողութիւն կը ստանայ իր պատեանը ծակելով դուրս ելլել :

ՌՈՏՈՍԴՈՅԻ ԱՐԵՎԵԼԱԿԱՆԱՅ

ԴՊՐՈՑՆԵՐՈՒՆ ՔՆՆՈՒԹԻՒՆԸ

Ռոտոսդոյէն Մ . Հ . Գուղուքէպապեանի կողմէն դրուած նամակ մը կ'իմացնէ թէ այն քաղքին Աւետարանականներուն Օրիորդաց և երկսեռ դպրոցին հնգամեայ քննութիւնները տեղի ունեցան Դեկտեմբեր ամսոյն 9/21 ին Հինգշաբթի օր , մէկը կէսօրէն առաջ և միւսը կէս օրէն ետքը , ի ներկայութեան 30 ի չափ հանգիստակոնաց :

Օրիորդաց դպրոցին թիւն էր 30 , Ասոնց հետեւեալ դասերը քննուեցան . Հասարակ ընթերցմունք , Սրբազան պատմութիւն , Քրիստոնէական , Թուաբանութիւն մտաւոր և գրաւոր , Քաղաքական աշխարհագրութիւն , Գրավարժութիւն , Աստուածաշունչէն բերուող սորվուած կտորներ , Յետոյ Պատմովհանէս Տ . Ստեփանեան ուսման և գիտութեան վախճանը ինչ լինելուն վրայ , և Մ . Հ . Գուղուքէպապեան աղջկանց դաստիարակութեան կարևորութեանը , օգուտներուն , ու ժողովրդեան և մարդկային ազգին ընելիք շահերուն վրայ ճառելէն ետքը , ի դիմաց Թանգարանի ընկերութեան պարգեւաբաշխութիւն եղաւ առ ուսանողս , որուն փոխարէնի դի-

մաց աշակերտաց Գէորգ Պուղտանեան իւր շնորհակալութիւնը յայտնեց առ ընկերութիւնն :

Երկսեռ դպրոցին աշակերտաց թիւն էր 40 : Ասոնց ալ քննուած գասերն էին՝ Հասարակ ընթերցմունք , Բրիտանիական , Իլմի բազամ , Թուաբանութիւն մտաւոր և գրաւոր , Աստեղագիտութիւն , Արաբերէն գրով Տաճկերէն Հասարակ ընթերցմունք , Քերականութիւն , Գաղափարական աշխարհագրութիւն , Գրափարթութիւն :

Պատ . Աբրահամ Պուղտանեանի , Մ . Հ . Գուղուքէպուպեանի և Պատ . Յովհաննէս Տ . Ստեփանեանի կողմանէ ատենաբանութիւններ , և ի դիմաց Թանգարանի ընկերութեան պարգևաբաշխութիւն առ ուսանողս ըլլալով՝ հանգէսներուն վերջ տրուած է :

Այս վերջինը , այսինքն Թանգարանի ընկերութիւնը , կ'ըսէ նամակագիրը , ունի հիմա 17 Արու և 6 էգ Անդամներ : Ասոր սկզբնաւորութենէն մինչև ցարդ 670 1/4 դահեկան եկամուտ եղած է , և գիրքերուն և ուրիշ նիւթերու համար 160 դահեկան ծախք , մնացեալ 510 1/2 դահեկանէն 300ը գերեզմանատան համար յատկացուած է :

Ընկերութիւնը անցեալ 1871 տարւոյն մէջ 1500էն աւելի կրօնական տեսարակներ տարածած է , վերոյիշեալ երկսեռ դպրոցին ալ Տաճկերէնի ուսուցիչ մը տուած է որ ձրի դասատուութիւն կ'ընէ :

Նոյն նամակագրէն կ'իմանանք նաև որ «Համադգային վարժարան ի Ռոտտոդոյ» տիպաւորով նոր վարժարան մը պիտի բացուի յիշեալ քաղքին մէջ՝ տնօրէնութեամբ Տիգրան Էֆէնտի Մանասեանի : Վարժարանը անկախ և ազատ պիտի ըլլայ , և ուսումները պիտի ըլլան՝ Հայկաբանութիւն իւր ճիւղերովը , Տաճկերէն , Արաբերէն ու Պարսկերէն , Անգղիերէն , Թուաբանութիւն , Աշխարհագրութիւն քաղաքական , բնական և ուսումնական , և Բարոյական գիտութիւն :

Հիմակու հիմա 20ի չափ աշակերտներ պատրաստ կան : Յիշեալ Տնօրէնը Հայկաբանութեան և միւս գասերուն վարժապետ է , բայց կան նաև Անգղիերէնի ու Տաճկերէնի երկու հրմուտ դասատուներ :

Աւետարանի համար :

ՏԻԳՐԱՆԱԿԵՐՈՒ ԱՌԵՏԱԲԵՐԱԿԱՆ ՆՈՐԱՇԷՆ ԵԿԵԼԵՑԻՈՑՆ ՆԱԽԱԿԱՆՍԵԱՅ ՀԱՆԳԵՍԸ
Տիգրանակերտու Աւետարանականաց նորաշէն եկեղեցւոյն Անկեան քա-

րին հանդիսիւ զետեղուիլ , Տաճկերէն Աւետարանի 27 երորդ թուոյն մէջ (1871) հրատարակուած էր : Այս շէնքին նաւակատեայ հանդէսը անցեալ ամսոյն 14 / 26 երորդ օրը ժամը 6ին կատարուեցաւ : Անկէ առաջ մեր այս ուրախութեանը մասնակցելու համար՝ մօտ և հեռաւոր տեղերէ հրաւիրեալ Պատուելի Երիցունք տեղս եկած հասած ըլլալով , այն ժաման քաղաքիս 3000է աւելի արանց և կանանց խումռն բաղմութեան մը ընկերացած՝ նուիրուելիք շէնքին մէջ ժողովուեցան որ դանի միաբանական աղօթիք Աստուծոյ նուիրեն :

Պաշտօնն սկսաւ հողեւոր երգով մը : Պատ . Ապտըլնուր Եուսուֆեան՝ Սազմոսէն մաս մը կարդաց :

Պատ . Կիրակոս Բարակեան երգէ մը վերջը՝ պաշտօնին յարմար Սուրբ Իրիքէն մաս մը կարդալով ,

Պատ . Թովմաս Պոյաճեան նուիրման աղօթքն ըրաւ , ու նուիրման համար յատուկ յօրինուած երգը երգուելէն վերջը , Ես . ԿԶ . 1 համարը բնաբան առնելով՝ նուիրման քարոզն ալ խօսեցաւ : Եւ վերջաբանութեան մէջ շնորհակալութիւն յայտնեց Անգղիոյ , Հօլանտայի և Ամերիկայի Բրիտանիէից , որոնք այս դործին մէջ առատաձեռնութեամբ օգնած էին : Գովեց տեղւոյս Բողոքական Ժողովուրդին անձնանուիրութիւնը զոր աշխատանքով և ստակով յայտնած էին , և Լուսաւորչական Կաթօլիկ , Յոյն և Սիւրեանի Ժողովուրդներն ալ որոնք այս շէնքին շինութեան ժամանակին իրենց նուէրներովն ուրախութիւն ու խնդակցութիւն ցուցած էին : Մասնաւորապէս յիշեց մեր Վեհափառ Կայսեր իր հպատակացը վրայ ունեցած սիրոյն ու բարեսիրտութեան առաւելութիւնը , որուն իբրև նշան այսպիսի շէնքերու կառուցմանը համար տրուած Գլխմաններն ըլլալով , խրատեց ժողովուրդը որ Օսմանեան հլու և հաւատարիմ հրպատակներ ըլլալով , իրենց Վեհապետին կենացն ու անոր իշխանութեան հաստատուն մնալուն համար աղօթք ընեն : Նաև տեղւոյս վսեմափայլ Վալին որ այս իննամեայ միջոցին մեզի դիւրութիւն տալու նպատակաւ բնաւ ջանք խնայած էր :

Յետոյ Պատ . Ապտըլնուր այս շէնքին կառուցմանը համար Տիգրանակերտու Աւետարանականաց կողմանէ շնորհակալութիւն մատոյց Պատ . Թովմաս Պոյաճեանի , յիշելով յատկապէս անոր կրած ներդրութիւններն ու՝ անխնայ աշխատութիւնը :

Աղօթքէ ու վառաբանութեան երգէ մը ետքը Մէրտինու Միախոտը Պատ . ՄաթըրԱնարուս Առաքելական օրհնութեամբ հանդէսը վերջացուց : Իրիկունն ալ Մկրտութեան և Հաղորդութեան սրբազան խորհուրդները մատակարարուեցան : Չորս հայեր իրենց զաւակները Մկրտութեամբ Աստուծոյ նուիրեցին , ու 13 անձինք ալ եկեղեցւոյ հաղորդակցութեանը ընդունուեցան :

Աս օրս տեղիս Ժողովրդեանը համար նշանաւոր օր մըն էր : Քանի մը տարի առաջ , հազիւ քանի մը անձինք գրտնուած են որ երբեմն սենեակի մը անկիւն , երբեմն ալ վրանով ծածկուած բակի մը մէջ Աստուածային պաշտամունք մատուցած են : Աս վերջին տարիներս թէև թուով առաւել լինելով , մեծկակ տուն մը ձեռք ձգելու կարողացած էին , բայց անիկա ալ Աստուածային պաշտամանց համար գլխովին անյարմար տեղ մըն էր : Իսկ հիմա 1000ի մօտ Ժողովուրդ , որոնց 175ը եկեղեցւոյ անդամէ , չորս Գպրոց՝ երկուքը աղջկանց , երկուքը մանչ տղաք յոյ , Թանգարան մը որ 200 ու տէրաւելի գիրք ունի , երկու Հովիւ , ու հիմա ալ վառաւոր եկեղեցի մը ունեցաւ : Եւ ասոնցմէ զատ՝ քաղքիս Ժողովուրդը կարողացած է իր մէջէն 7 երէց , ու մեռածներէն զատ 18է աւելի Քարոզիչ , վարժապետ , քանի մըն ալ վարժուհի հանելու , որոնք այժմ Տէրովը այգիին այլեայլ անկեանցը մէջ առանձնակի կը գործեն : Արդարեւ շատ հաճելի տեսարան մըն էր տեսնել այնքան մեծ բազմութիւն մը այն շէնքին մէջ ժողովուած ըլլալը , և ասիկա ուրիշ բանի մը համար չէր , այլ մի միայն Աւետարանական եկեղեցի մը Աստուծոյ նուիրելու նպատակաւ , ուր որ շատ պատճառներ ունինք հաւատարմութէ քանի մը հարիւր տարիներ առաջ ալ նոյն տեղը Աստուծոյ բանը քարոզուած է , բայց ժամանակին փոփոխմամբը աւերակաց չեղլ մը եղած էր :

Թէ ունկնդրաց Աստուծոյ խօսքին ու շաղութիւն տալը , թէ անոնց դէմքին վրայ երևցած նշանները , և թէ ոմանց Ժողովուրդին առջի վիճակը միտք բերելով թափած ուրախութեան արցունքները , իրաւցունէ տխուր միանգամայն բերկրալի տեսարան մը կը ներկայացունէին : Իրաւ է որ շէնքը նախնի տաճարներուն հետ բաղդատուելով շատ ոչինչ բան մըն է , սակայն անիկա Աստուածորդւոյն ներկայութեամբն ու ի շնորհաց փրկարար ազդեցութեան մեղաւորաց սրտին վրայ ունեցած ներգործութեամբը , կրնայ

Սողոմոնեան ու Զօրաբարեւեան Տա-
ճարները գերազանցել :

Տէրը տայ որ շատ մեղաւորներ ա-
տոր մէջ Հովուապետին ձայնին անսա-
լով փրկութիւն գտնեն :

Հաշիւներն ալ կարգի դրուելով պի-
տի հրատարակուին :

ՏԻՒՐԱՆԱԿԵՐՏ 5/15 Դեկտ. 1871 :

Հ. Թ. Մ. ՏԱՂԱԿԱՆ

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Յունաց հետ եղած դատին պատ-
ճառաւ Ատանայի Բողոքական Ժողո-
վուրդին մէջ, 1871 Մայիսէն սկսեալ,
մեծ կռիւ, ատելութիւն և երկպա-
ռակութիւն ծագած ըլլալը թերեւս
Թուրքիոյ բոլոր Աւետարանական Ժո-
ղովուրդք գիտէին, և մեծ ցաւով մե-
ղի համար կը մօտենային շնորհաց ա-
թոռին : Այս վէճը յիշեալ թուակա-
նէն ի վեր մերթ մեղմացաւ, և մերթ
երկու կողմ իրարու մօտենալով նորէն
սասակացաւ ու զայրացաւ : Վերջապէս
Ատանայի մէջ իբրեւ հիւր գտնուող
Աւետարանական Յոյն եղբարց միջ-
նորդութեամբ, Գեկտեմբերին 25 ին
իրիկունը երկու կողմերը մէկտեղ բեր-
ուելով խաղաղութիւն առաջարկուե-
ցաւ, և Աստուծոյ Հոգւոյն օգնու-
թեամբ սիրտերը կալիչնալով մեծ և
սիրալիր հաշտութիւն մը եղաւ, այն-
պէս որ ամէն վէճ և կռիւ վերնալով
սէրն սկսաւ նորէն բողբոջիլ : Մեր
այս ուրախութիւնը կը ծանուցանենք
ահաւաստիկ Աւետարներէ միջոցաւ ի
գիտութիւն Թուրքիոյ համայն Աւե-
տարանական եղբարց :

Ատանա 1 Յունվար 1872.

ԿԱՐԱՊԵՏ ՄԱՐԿԱՐԵԱՆ

ԴԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Յունվ. 5 ըս Յունաց 1871, և Յունվ. 17
ըս Լւս. 1872.

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒԳՈՒԼԻՍ

Բարձրագոյն Դուռն այս օրերս ի
պաշտօնէ իմացուցած է օտար տէրու-
թեանց Դեսպաններուն թէ այսուհե-
տեւ բոլոր տէրութեան մէջ յառաջ ե-
կած ծխախոտը կառավարութիւնը ծա-
խու առնելով, Տաճկաստանէն դուրս
ծխախոտի ապրանք հանել ուղղ վա-
ճառականներուն որոշեալ գնով մը
պիտի վաճառէ յատուկ պաշտօնատա-
րաց ձեռքով : Կէսը կառավարութեան,
կէսն ալ յիշեալ բերքին տէրերուն
կողմէն ընտրուած Մասնաժողով մը
պիտի հաստատուի, որ ծխախոտի
այլեւայլ տեսակներուն յատկութեանը

նայելով, ամէն մէկուն դին մը պիտի
որոշէ : Բերքին համար Տէրութեան
տրուելու տասանորդը յիշեալ գինէն
հանուելով, մնացած գումարն անմի-
ջապէս Տէրութեան գանձէն պիտի
վճարուի յատուկ պաշտօնատարաց
ձեռքով, բերքին տէրերուն որոնք յե-
տոյ ուղղներուն պիտի վաճառեն ապ-
րանքն ի հաշիւ կառավարութեան :

Այս նկատմամբ ըլլալու նոր կար-
գադրութիւնները հետզհետէ պիտի
հրատարակուին ի պաշտօնէ :

— Անցեալ Ուրբաթ դիշեր Պոսթօրի եւ-
րոպական եղբրքին վրայ երկրաշարժի թե-
թեւ ցնցում մը զգացուած է :

— Անցեալ հինգշաբթի Հայ երիտասարդ
մը Պօլսոյ կողմը Թրամիլ յի կառքերուն
մէկէն, կառքը շարժման մէջ եղած ատե-
նը, վար ցաթկելով, կառքին անիւներուն
տակը կ'իյնայ եւ կը մեռնի : Յիշեալ կառ-
քերը հեծնել ուղղները գոյուանալու են
այսպիսի վտանգաւոր շարժումներէ : Պէտք
է դիտնալ որ այս կառքերը հասարակ կա-
ռաց պէս մէկէն կեցնել կամ ետ դարձը-
նել կարելի չէ. այս պատճառաւ ապահո-
ւութեան համար կառքը կոյնած ատենը
միայն մանելու եւ ելլելու է :

— Դաւաթիոյ վաճառականները մօ-
տերս իրենց մէջ 98 Օսմանեան լիւրա
հաւաքած ըլլալով այս գումարը պիտի
բաշխեն իբրեւ պարգև Պոսթօրի մօտ Սև
ծովուն եզերքը կեցող պահապանաց,
որոնք անձնատէր կերպով կ'աշխա-
տին նաւաբեկութեան ընկղմած և հեղ-
ձուելու վտանգի մէջ գտնուող անձինք
ազատելու :

— Զմիւռնիոյ լրագրաց խօսքին նա-
յելով, Յունուար 3 ին դիշերը 8 խա-
րատաղի խռուութեան, յիշեալ քաղ-
քին մօտ Պուրնապաթ գեղը բնակող
Զիփսիեան ընտանիքին տունը կը մրտ-
նեն : Կ'երեւի թէ ասոնց նպատակն էր
յիշեալ ընտանիքէն իրէժ առնել, քան-
զի այն ութ յարձակողաց չորսն առաջ
Պր. Զիփսիի ծառայութեանը մէջ ըլ-
լալով, ետքը վաճառած էին : Այս
առթիւ պատահած կռուին մէջ Պր.
Զիփսիի որդւոց մէկը կը սպաննուի,
ուրիշ 3 հոգի ալ նոյն տան մէջէն ծա-
նըր կերպով կը վիրաւորուին : Յիշեալ
չարագործաց չորսն արդէն կառավա-
րութեան ձեռքն ինկած և բանտարկ-
ուած են :

— Տրապիզոնի կողմերը մօտերս ճամ-
բորդութիւն ընող Եւրոպացի ճարտա-
րապետ մը, յիշեալ քաղքին և Կարնոյ
մէջանդ շինուած ճամբան տեսած և
քննած ըլլալով, մեծ գովութեամբ կը
խօսի սնոր վրայ, մանաւանդ կամուրջ-
ներն ու ջրանցները շատ կը գովէ : Ա-
տոր կարծեացընայելով, տարուէ տա-
րի քիչ ծախք մը ըլլալով յիշեալ ճամ-

բան կրնայ շատ աղէկ վիճակի մէջ
պահուիլ :

ԵՒՐՈՊԱ

Քանի մը հարիւր տարի կոյ որ Դա-
ղիներէն լեզուն գործածուած է իբրեւ
ընդհանուր լեզու Եւրոպիոյ բոլոր աղ-
գաց Դեսպանական գրութիւններուն
մէջ, այնպէս որ Դաղիներէն տարբեր
լեզուներ խօսող ազգեր ալ իրարու
հետ ըրած պաշտօնական գրութիւն-
ները, զորօրինակ, դաշնադիրներ և
ուրիշ գրուածներ, միշտ նոյն լեզուով
կ'ընէին, Ասիկա կը ցուցնէ թէ Դա-
ղիացիք բարձր դիւք մը բռնած էին
Եւրոպիոյ մէջ, և թէ անոնց գաղա-
փարները և գործողութեան կերպերը
շատ ազդեցութիւն ունեցան ուրիշ
Եւրոպական ազգաց վրայ : Բայց Գեր-
մանացիք Դաղիոյ վրայ ըրած վերջին
յաղթութեանէն ի վեր կ'երեւի թէ Դա-
ղիներէն լեզուն և դաղիական դաղա-
փարաց Եւրոպիոյ մէջ այս աստիճան
տիրող ըլլալուն վրայ դժգոհ էին,
ուստի և Կոմս Պիլմարք Դաղիոյ Կա-
ռավարութեան ուղղած իր վերջին ծա-
նուցագիրը, որ անցեալ անգամ Աւե-
տարերի մէջ յիշուեցաւ, ոչ թէ մինչև
ցարդ տիրող սովորութեան համեմատ
Դաղիներէն, այլ Գերմաններէն գրած է :
Գերմանիոյ մեծ պաշտօնեան այսպէս
ընելով, կ'երեւի թէ յիշեցնել ուղած է
Դաղիացւոց թէ անոնց բոլոր Եւրո-
պիոյ մէջ ունեցած տեսակ մը գեր-
իշխանութիւնն արդէն դադրած է :

ՇՈՒԿԱՅԻ ԳԻՆԵԼԻ

		Դուրսը
Անագ	կենդինարը	1020—1040
Շաքար փոշի	կենդ.	243—254
» գլուխ	»	290—300
Խաւով	400 օխ.	950—1150
Թիթեղ	զոյգ սնուկ	350—340
Պողպատ	սնուկը	245—220
Պղպեղ սեւ	խ.	10—10
Նրկամ Սնդղ. գաւազան.	կենդինարը	60—62
» » Թիթեղ	»	68—70
Յորեն կարծր Բումէլի	բոլոր	51—33
» » Անտալու	»	30—31
» կակուղ Բումէլի	»	28—30

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՄԻՍՍՈՒՐԱՐԱՅ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԵՆ
Խմբագիր Ե. Պլիւս.

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒԳՈՒԼԻՍ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՄԵԱՆ

Զագմագընար փողոց, Յակոբ եան խան, Թիւ 13